

V letošním roce, kdy slavíme 90. výročí vzniku samostatné Československé republiky, je nemyslitelné, abychom zároveň nepřipomněli a nezdůraznili význam a podstatný podíl na jejím vzniku, který měly legie českých a slovenských vojáků v zahraničí, a to v Rusku, ve Francii, Itálii, a dokonce i v Srbsku. V roce 1938, tedy přesně před 70 lety, oslavila čs. poštovní správa **20. výročí významných bojových vystoupení čs. dobrovolníků – legionářů** ve třech významných bitvách na území prvních tří jmenovaných států pamětními známkami s bojovými scénami z těchto bitev (Bachmač, Vouziers, Doss Alto).

Všechny tři známky měly shodnou zelenou barvu a nejběžnější hodnotu 50 h (pro dopisnice), čímž byl spolu s relativně vysokým nákladem sledován cíl maximální popularizace a přiblížení legionářských tradic nejširším vrstvám obyvatelstva prostřednictvím rozsáhlého poštovního použití těchto známek. Jejich vydání bylo oznámeno „Věstníkem ministerstva pošt a telegrafů“ (dále jen VMPT), nevyšly však všechny v jednotném termínu. Obrazové motivy jednotlivých známek, jejich data vydání, rozměry obrazu (kupodivu byly nepatrně odlišné!) a přibližné náklady byly následující:

- (1) **50 h „Bachmač 1918 – 1938“** – dva vojáci s puškami ve střehu (obr. 1); 11. března 1938 (VMPT č. 14, ustanovení č. 23/1938 ze dne 9. III. 1938); 23,4 x 29 mm; 8,3 mil.;
- (2) **50 h „Vouziers 1918 – 1938“** – dva vojáci v boji a raněný (obr. 2); 21. května 1938 (VMPT č. 25, ustanovení č. 35/1938 ze dne 19. V. 1938); 24 x 29 mm; 10,3 mil.;
- (3) **50 h „Doss Alto 1918 – 1938“** – voják s puškou na hlídce (obr. 3); 21. května 1938 (VMPT č. 25, ustanovení č. 34/1938 ze dne 19. V. 1938); 23 x 29 mm; 10,5 mil.

Autorem výtvarných návrhů všech známek byl **akad. malíř, grafik a ilustrátor bojových scén Jindřich Vlček**, který před předložením definitivních návrhů vydavateli vypracoval řadu skic i alternativ-

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

ních řešení obrazů známek i kuponů (o kuponech viz dále). Konečná koncepce emise je téměř totožná s jeho koncepcí a grafickým řešením známek „Zborov“, vydaných rok předtím (1937) k připomenutí prvního bojového vystoupení čs. střelecké brigády ve slavné a vítězné bitvě u Zborova. Jindra Vlček byl přímým účastníkem této bitvy a tudíž nejpovolanejším řešitelem všech zmíněných známek s bojovými náměty. Rytiny obrazů všech tří známek a tří kuponů vytvořil **Bohumil Heinz**.

Známky byly vytištěny rotačním ocelotiskem v tiskárně UNIE v Praze na stroji Stickney v tehdy tzv. velkém formátu (cca 23 x 29 mm) v tiskových listech 2 x (100 ZP + 12 K), tj. dva přepážkové archy se strukturou 16 x 7 = 112 polí, z nichž bylo **12 potištěných kuponů (po 6 na levé a pravé straně archu)**, viz obr. 4a,b; 5a,b; 6a,b. Jejich náměty, odpovídajícími jednotlivým známám, jsou tyto: Bachmač – tři pušky, polnice a dvouřádkový nápis „BACHMAČ / 1918 – 1938“; Vouziers – přilba se snítkou a šestiřádkový nápis „ČESKOSLOVENSKÁ / LEGIE VE FRANCII / 1918 – 1938 / VOUZIERS / TERRON SUR AISNE / CHESTRES VANDY“; Doss Alto – vojenský klobouk s perem a snítkou a šestiřádkový nápis „ČESKOSLOVENSKÁ / LEGIE V ITALII / 1918 – 1938 / PIAVE VAL BELLA / CIMA TRE PEZZI / DOSS ALTO“.

Z technických parametrů nutno jmenovat: perforace je řádková rozměru 12½, papír bílý, svisle pruhovaný lep je bezbarvý nebo lehce nažloutlý.

Všechny známky jsou z uměleckého hlediska **vynikající a patří nepochybně k nejkrásnějším známám předválečné republiky**. Je to důsledek pečlivé Vlčkovy

(Pokračování na následující straně)